

ועדה מיוחדת לפי סעיף 47 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979

23.5.2016

לכבוד
הרב יעקב ליצמן
שר הבריאות

בענין:

הקובל: המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ע"י ב"כ עוה"ד שרה שר-לב, התובעת
הראשית, משרד הבריאות

הקובל

נגד

הנקבלת: ד"ר אניטה מנסו [REDACTED] רופאת שיניים מורשית, בעלת רשיון מס'
[REDACTED] ע"י ב"כ עוה"ד בועז שמי

הנקבלת

דין וחשבון לפי סעיף 48 לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש],
התשל"ט-1979

1. הקובלנה –

ביום 11.10.2015, הוגשה קובלנה כנגד הנקבלת, על כי נהגה בדרך שאינה הולמת מורשית
לריפוי שיניים, כאמור בסעיף 45(1) לפקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979
(להלן – **הפקודה**). זאת הואיל והנקבלת:

- (א) עוסקת ברפואה ומתחזה כרופאה בעלת רישיון רפואי בארץ בניגוד לסעיף 3(א) לפקודת
הרופאים;
- (ב) מציגה עצמה כרופאה מומחית בתחום הקוסמטיקה והאסתטיקה הרפואית, בניגוד
לסעיף 36 לפקודה;
- (ג) פרסמה פרסומים שיש בהם עובדות שגויות ומטעות, מידע לא נכון ומצג שווא ושימוש
בתואר מומחה שלא אושר לפי תקנות רופאי השיניים (אישור תואר מומחה ובחינות),

המלצה אניטה מנסו

התשל"ז-1977 או ציון תחום מומחיות שאינו קיים בתקנות האמורות, בניגוד לסעיף (12) ו-(ו) לתקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה), התשס"ט-1009.

2. הוועדה -

אנו הח"מ, מוננו על ידך להיות ועדה שתדון בקובלנה, לפי הוראות סעיף 47 לפקודה (להלן – הוועדה).

3. הרקע העובדתי

אף שלנקבלת אין רישיון לעסוק ברפואה ואין לה תואר מומחה ברפואה בישראל, הנקבלת מציגה עצמה, באתר אינטרנט בשם: הקליניקה הרפואה אסתטית בהנהלתה של ד"ר אניטה מנסו, ובאתר בזק 144, כרופאה ובעלת ניסיון רב בתחום האסתטיקה. באתרים האמורים צויין לגבי הנקבלת, בין היתר, כדלקמן:
"אניטה מנסו היא רופאה בעלת רישיון רפואי בארץ ועשרים וחמש שנים ברפואה. מתמחה בקוסמטיקה ואסתטיקה רפואית, בעלת וותק וניסיון של יותר מ-8 שנים בתחום אסתטיקה". עוד צויין שם כי "את לימודי הרפואה סיימה בהצטיינות בשנת 1988 באוניברסיטה בסנקט-פטרבורג, רוסיה ועבדה במחלקה כירורגית".

4. הדיון בקובלה

ביום 21.3.2016, התקיים דיון בקובלנה בפני הוועדה, בנוכחות באת כח הקובל, הנקבלת ובא כוחה. בדיון נכח גם בן זוגה של הנקבלת. הצדדים הודיעו לוועדה, כי האמור בקובלנה אינו שנוי במחלוקת, לרבות בדבר עבירת המשמעת שהקובלנה מייחסת לנקבלת, ואולם אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, שנוי במחלוקת.

במאמר מוסגר יובהר כי תחילה טען בא כוחה של הנקבלת כי האמור בסעיף 4 לקובלנה, לפיו הנקבלת אינה בעלת רישיון לעסוק ברפואה, מוכחש, בהתנן שבדיה רישיון לעסוק ברפואה שיניים. ואולם בדיעבד, לאחר הפסקה בדיון, שנועדה לאפשר לצדדים לבחון אפשרות להגיע לידי הסכמה, הודע לוועדה כאמור, שהאמור בקובלנה אינו שנוי עוד במחלוקת, וכי הצדדים חלוקים אך באשר לאמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין.

4.1. טענות ב"כ הקובל -

יש לראות בחומרה מצב שבו מי שאינו מורשה לעסוק ברפואה, מפרסם שהוא בעל ותק של 25 שנים ברפואה, או כי הוא חבר בהסתדרות הרפואית. מורשה לעסוק בריפוי שיניים נדרש בראש ובראשונה, לפי הוראות סעיף 6(א) (1) לפקודה, להיות "אדם הגון", מה גם שעיסוק ברפואה ופרסום כאמור, אסורים לפי סעיף 3 לפקודת הרופאים.

התנהגות כגון זו של הנקבלת, מחייבת תגובה הולמת, המעבירה מסר ברור הן לנקבלת, הן למורשים לעסוק בריפוי שיניים והן לציבור, כי מדובר בהתנהגות פסולה. לפיכך אמצעי המשמעת הראוי לנקוט בו במקרה זה הוא התליית רשיונה של הנקבלת לעסוק בריפוי שיניים, לתקופה שבין ארבעה לשישה חודשים.

4.2. טענות הנקבלת -

הפרסומים נעשו בתום לב, כאשר הנקבלת לא היתה מודעת להבחנה שבין רופא לבין רופא שיניים או להבחנה שבין רישיון לעסוק ברפואה לבין רישיון לעסוק ברפואת שיניים והם גם נובעים מכך שידעתה את השפה העברית אינה מלאה.

הנקבלת הביעה חרטה על הפרסומים השגויים והיא מתחייבת לפעול להסרתם. העובדה שהנקבלת לא פעלה להסרת הפרסומים השגויים עד כה, לא צריך שתשמש כנגדה, שכן לא היה עליה לפעול כאמור, מיד עם קבלת הקובלנה, כל עוד לא הובהר לה מה פסול נמצא בהם.

בא כוחה של הנקבלת טען כי התלית רשיונה של הנקבלת, לתקופה של 4 עד 6 חודשים, כבקשת ב"כ הקובל, אינו מדתי ומוגזם. הנקבלת עוסקת מזה כ-25 שנים ברפואה אסתטית, והשתתפה בהשתלמויות בתחומים שונים של טיפולים אסתטיים. התלית רשיונה של הנקבלת לעסוק בריפוי שיניים תפגע בפרנסתה, ומעבר לכך גם

בשמה הטוב. ב"כ הנקבלת גם הפנה את הוועדה להחלטה שניתנה ביום 14.4.2013, בקובלנה שהוגשה נגד ד"ר רונן ברדובסקי, עקב פרסומים שגויים בניגוד לתקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה), התשס"ט-2009, בהם נעשה שימוש בתואר מומחה שלא אושר לפי התקנות האמורות. באותו מקרה הוחלט על התלית הרישיון לעסוק בריפוי שיניים, לתקופה של שלושה שבועות בלבד, בהתחשב בכך שהנקבל הביע חרטה אמתית, אף שהפרסום השגוי נותר בעינו, גם לאחר שד"ר ברדובסקי התחייב, פעם ויותר, להסירו.

הנקבלת עצמה הוסיפה, כי לא התכוונה לפרסם מידע מטעה, כי היא עצמה לא עסקה בכל הקשור בפרסומים, כי מי שעסק בכך למעשה הוא בן זוגה וכי היא אף העירה לו על כך שהפרסומים שגויים.

בהמשך טענה הנקבלת גם כי היא ובן זוגה פנו למי שאחראי להחזקת אתר האינטרנט, באמצעות הד.א. והטלפון, וביקשו לתקן את המידע המופיע באתר.

עוד טענה הנקבלת כי בפועל היא לא עוסקת כלל ברפואת שיניים מזה זמן רב וכי לפיכך אילו צויין בפרסומים שהיא רופאת שיניים, היה בכך דווקא כדי להטעות.

4.3. המלצת הוועדה -

סעיף 38 לפקודה קובע לאמור:

38. (א) מורשה לריפוי שיניים או תאגיד כאמור בסעיף 3א לא יעשה, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות או שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע, או שהיא בניגוד לתקנות שהותקנו לפי סעיף קטן (ג).

(ב) שר הבריאות, בהתייעצות עם ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע סוגים, צורות, ודרכים של פרסומת -

(1) שיש בהם כדי להטעות;

(2) שיש בהם משום פגיעה בכבוד המקצוע.

(ג) שר הבריאות, בהתייעצות עם ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע איסורים על סוגים, צורות ודרכים של פרסומת שיש בהם משום פגיעה בציבור.

(ד) לא יעשה אדם פרסומת לעיסוק ברפואת שיניים, לעיסוקו של מורשה לריפוי שיניים או לעיסוקו של תאגיד כאמור בסעיף 3א, אשר אילו נעשתה בידי מורשה לריפוי שיניים או בידי תאגיד כאמור בסעיף 3א היתה אסורה לפי הוראות סעיף קטן (א).

(ה) מורשה לריפוי שיניים או נושא משרה בתאגיד כאמור בסעיף 3א, שאדם אחר עוסק בפרסום עיסוקו של המורשה או של התאגיד, חייב לעשות כל שאפשר כדי למנוע מאותו אדם לפעול בניגוד להוראות סעיף קטן (ד); המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי ממעם התאגיד על פרסומת.

תקנה 2 לתקנות רופאי השיניים (פרסומת אסורה), התשס"ט-2009 (להלן - **התקנות**), קובעת כי פרסומת מטעה או הפוגעת בכבוד המקצוע הינה, בין היתר:

"פרסומת נשים בה עובדות שנויות או מטעות, מידע לא נכון או מצג שווא אחר"; "שימוש בתואר מומחה שלא אושר לפי תקנות רופאי השיניים (אישור תואר מומחה ובחינות). התשל"ז-1977, או בתואר דומה עד כדי להטעות לאחד התארים לפי התקנות האמורות, או ציון תחום מומחיות שאינו קיים בתקנות האמורות" וכן "שימוש בתואר מומחה שלא אושר לפי תקנות רופאי השיניים (אישור תואר מומחה ובחינות). התשל"ז-1977, או בתואר דומה עד כדי להטעות לאחד התארים לפי התקנות האמורות, או ציון תחום מומחיות שאינו קיים בתקנות האמורות."

הנקבלת אינה חולקת על כך עוד שהפרסום באתרי האינטרנט הוא בגדר פרסום אסור לפי החוק וההוראות שנקבעו מכחו. הנקבלת טענה כאמור כי הפרסום האסור נעשה בתום לב ושלא במתכוון. זאת הואיל והיא לא היתה מודעת להבחנה שבין רופא לבין "רופא שיניים" או מורשה לריפוי שיניים, כלשון הפקודה, שהוא הרישיון שניתן לה, כמו גם עקב "קשיי שפה", הואיל וידעיתה בשפה העברית אינה שלמה. איננו סבורים כך. נזכיר שבמהלך הדיון טענה הנקבלת שהיא העירה לבן זוגה שהפרסום שגוי. פשיטא שאם כך היה כי אז הנקבלת ידעה שהפרסום מטעה. זאת ועוד, מדובר בפרסום הרחוק מרחק רב מתחומו של הרישיון שניתן לנקבלת על ידי משרד הבריאות. ענייננו כאמור בפרסום המכנה את הנקבלת כ"רופאה בעלת רישיון רפואי בארץ ועשרים וחמש שנים ברפואה" כמי ש"מתמחה בקוסמטיקה ואסתטיקה רפואית, בעלת וותק וניסיון של יותר מ-8 שנים בתחום אסתטיקה", או כזה המציין כי "את לימודי הרפואה סיימה בהצטיינות בשנת 1988 באוניברסיטה בסנקט-פטרבורג, רוסיה ועבדה במחלקה כירורגית". חזקה על הנקבלת שהיא מודעת היטב לכך שאינה רופאה וכי לא ניתן לה רישיון לעסוק ברפואה.

זה המקום לציין כי אין ממש בטענת בא כוחה של הנקבלת לפיה "קשיי שפה" עשויים להצדיק את הפרסום השגוי, או ללמד על כך שהפרסום השגוי נעשה בתום לב. מהנקבלת למדנו שהיא נמצאת בישראל מזה כ-26 שנים, מה גם שמדבריה במהלך הדיון ניכר היה שהיא דוברת עברית בוודאי ברמה הנדרשת על מנת להבין את משמעות המידע השגוי המופיע בפרסום באתרים.

אין זאת אלא שהנקבלת ידעה היטב שהאמור בפרסום רחוק מרחק רב מהמציאות. הנקבלת בקשה וקיבלה רישיון לעסוק בריפוי שיניים ומשכך היא אמורה לדעת מה משמעותו של רישיון כאמור והיא אמורה להכיר גם את הוראות הדין החל על מי שמחזיק ברישיון כאמור. אין זאת אלא שהנקבלת בחרה להשתמש בתואר לא לה ולהציג עצמה כבעלת ניסיון במקצוע שאין היא מורשית לעסוק בו. זאת, על מנת לקדם את עסקיה, תוך שהיא מטעה את הציבור לחשוב שבידה הידע והרישיון הדרושים לצורך העיסוק ברפואה ובכך לפגוע באמון הציבור ברופאים. כל אדם המציג עצמו כרופא, שעה שאינו כזה, עושה מעשה חמור, ואולם חמור מזה מעשהו של מורשה לעסוק בתחום מתחומי הרפואה ובכלל זה רופא שיניים, המודע בהכרח וביתר שאת למשמעות ולהשלכות של מעשה כאמור. זאת הן מבחינת אמון הציבור ברופאים בפרט ובעוסקים במקצועות הרפואה בכלל, כמו גם מבחינת נזקים בריאותיים העשויים להגרם לציבור הפונה למי שהציג עצמו כרופא אף שאינו כזה.

העולה מהאמור לעיל הוא כי הנקבלת נהגה בדרך שאינה הולמת מורשית לריפוי שיניים לפי סעיף 45(1) לפקודה.

באשר לשיקולים בקביעת העונש המשמעותי, עמד בית המשפט, בעניין לבין ליאור¹, כל כך שהשיקול המרכזי בהליך המשמעותי הוא האינטרס שיש לציבור בשמירה על רמתו וכבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים, כאשר השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריין המשמעות משניים אם בכלל ודברים דומים נאמרו בפסק הדין בעניין

¹ ע"א 10979/04 ד"ר ליביו ליאור נ' שר הבריאות ואח', פ"ד נט(6), 357.

זו, מדובר בפרסום שגוי ומטעה, ספק אם ניתן ללמוד לעניינו מחומרת העונש שעליו הוחלט לגבי ד"ר בורדובסקי. שם דובר בנסיבות בהן המידע השגוי באתרים נותר בעינו למרות שניתנו לנקבל התראות חוזרות לתיקון המידע השגוי. ואולם, מההחלטה בעניינו של ד"ר בורדובסקי עלה גם שההחלטה בדבר העונש המשמעותי התקבלה, בין היתר, בהתחשב "בהודאת הנקבל בעבירות שיוחסו לו, בחרסה האמיתית אותה הביע, ובניסיונותיו להפסיק את הפרסומים האסורים, אף שלא עלה בידו להפסיקם בליד". לא כך הוא במקרה זה. הנקבלת אמנם טענה, במהלך הדיון, כי היא ובן זוגה "התחילו להוריד" את המידע השגוי מהאתרים ולצורך זה פנו למי שבנו את האתרים, ואולם ספק אם יש ממש בטענה זו. בשונה מעניינו של ד"ר רונן בורדובסקי, בהליך זה לא הוגשה כל ראיה היכולה למד על כך שהנקבלת נקטה בפעולה כלשהי להסרת הפרסומים השגויים. טענה זו של הנקבלת, עומדת בסתירה לטענתה, לפיה לא היה עליה לפעול לתיקון הפרסומים כל עוד לא הובהר לה מהו התיקון הנדרש, מה גם שלא עלה בידה להשיב לשאלת הוועדה, אילו שינויים התבקשו כונו האתרים לבצע. לא זאת אף זאת, מדברי הנקבלת במהלך הדיון עלה ספק רב, בלשון המעטה, אם הנקבלת אכן הבינה, גם אז, מהו המידע שיש להסירו מהאתרים, ואף נראה שהיא מתקשה להשלים עם כך שהצגת עצמה כרופאה, אסורה.

שעה ששקלנו מהו אמצעי המשמעת שראוי לנקוט בו בנסיבות העניין, נתנו גם את דעתנו לכך שהתלית רשיונה של הנקבלת, עשויה לפגוע במוניטין שלה, ובמקור פרנסתה, אף שבפועל מזה שנים היא לא עוסקת בריפוי שיניים, אלא בתחום אחר.

בנסיבות האמורות, אנו סבורים כי אמצעי המשמעת שראוי לנקוט בו, יהא בהתלית רשיונה של הנקבלת לעסוק בריפוי שיניים לתקופה משמעותית.

בסיכום:

לאור כל האמור לעיל המלצתנו היא כי רשיונה של הנקבלת לעסוק בריפוי שיניים לתקופה של ארבעה חודשים.

 רותי הורן, עו"ד
 נציגת היועמ"מ לממשלה

 ד"ר חיים נוימן
 חבר הוועדה

 ד"ר תרצה רמון,
 יו"ר הוועדה